

Datum
2023-10-31
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2023-1006

Yttrande

Till
Utbildningsdepartementet

Remiss från Utbildningsdepartementet - Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28) U2023/02013

Sammanfattning

Malmö stad har av Utbildningsdepartementet fått möjlighet att svara på delbetänkandet Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28). Malmö stad ställer sig bakom remissen i stort men har kommentarer på vissa av förslagen samt synpunkter på utredningens smala angreppssätt på problematiken kring skolattacker. Malmö stad efterlyser ett mer förebyggande och främjande förhållningssätt i utredningen. Ett samhälle för en trygg skolmiljö ligger i linje med skolans uppdrag och samhällsfunktion och är en bredare ansats än endast hantering av det oönskade.

Yttrande

Malmö stad ställer sig bakom remissen i stort men efterlyser ett mer förebyggande och främjande förhållningssätt i utredningen. Ett samhälle för en trygg skolmiljö ligger i linje med skolans uppdrag och samhällsfunktion och är en bredare ansats än endast hantering av det oönskade. Ett starkt relationsbyggande och trygghetskapande perspektiv som grund kan bidra till att bygga tillit till elever och fånga upp elever med riskbeteende i god tid, vilket behöver vara ett naturligt inslag lokalt på varje skola.

Malmö stad anser att förslagen som omfattar en central stödfunktion och ett nationellt metodstöd i hög grad bör integrera och ta hänsyn till den kunskap som finns hos skolförvaltningar lokalt. På den lokala nivån finns kunskap om både den berörda individen och den samhälleliga kontexten som är nödvändiga för att hantera ärenden som beskrivs i förslagen. Samtidigt finns det en risk i att flytta fokus från den kunskap som finns lokalt till en nationell stödfunktion. Risken blir att uppfattningen ”oro” kläs i termer av myndigheternas expertis snarare än ur ett bredare perspektiv på ”oro i stort” eller med fokus på trygghet i skolan. Malmö stad menar att CVE (Center för våldsbejakande extremism) under åren visserligen utvecklat kompetens avseende just våldsbejakande extremism i olika kommunala verksamheter – mycket tack vare och tillsammans med kommunerna och arbetet

som bedrivs lokalt. I en tidigare utredning (Kulturdepartementet ”Rätt mottagare – Granskning och integritet (SOU 2021:99) föreslogs CVE vara expertfunktion och även då ansåg Malmö stad det som en risk för att en expertmyndighet får ett bredare område än centrat faktiskt har kompetens inom.

Malmö stad instämmer med utredningen om att befintliga strukturer för samverkan förekommer men menar vidare att dessa inte täcker in hela det behov som finns inom gymnasieskolan. En försvårande omständighet är att gymnasieeleverna kommer från många olika kommuner.

Malmö stad vill lyfta fram att behov av stöd kan behövas, framför allt i de individärenden som är mer komplicerade, men ställer sig tveksam till behovet av att bryta sekretessen för att CVE ska kunna ge stöd för både åtgärder på individnivå och i det förebyggande arbetet. Malmö stad efterfrågar att utredningen i slutbetänkandet förtydligar i vilka situationer det skulle kunna anses vara nödvändigt för socialtjänstens verksamhet att lämna ut uppgifter om en individs personliga förhållande till CVE.

Det föreslagna metodstödet underlättar för skolan att formulera sin oro för individen och skapar förutsättningar för effektivare och träffsäkrare utredningar hos socialtjänsten. Men Malmö stad vill framhålla vikten av att ett sådant metodstöd har fokus på hotbedömning och tidiga varningstecken, inte riskbedömning.

Malmö stad saknar en inkludering av funktionerna säkerhetsamordnare och kontaktpersoner för våldsbejakande extremism i modellen och organiseringen av arbetet. Vidare saknar Malmö stad en tydligare definition kring vad som anses med en risk- och hotbedömning i individärenden och vilken funktion som förväntas utföra dessa bedömningar.

Även skolans digitala miljö ser Malmö stad som en plats för att fånga upp unga med riskbeteenden. På internet kan elever lämna digitala spår som kan vara till hjälp för att förstå vad som kan behövas göra för att förhindra och försvåra våldshändelser i skolväsendet. Detta perspektiv bör ha ett mer framträdande fokus i utredningen. Utredningen skulle med fördel även kunna innehålla förslag på flerspåriga insatser för bättre effekter.

Malmö stad anser även att det bör finnas ett starkt fokus på en förberedd stödorganisation för krishantering och social respons, med ett särskilt fokus på barn och unga i bedömningen av stödinsatser. Utifrån ett barn- och barnrättsperspektiv önskar Malmö stad en tydligare riskanalys av effekterna av förslagen. Det skulle kunna finnas en risk att elever stigmatiseras på individ- och gruppnivå utifrån en förväntan om att riskpersoner ska upptäckas.

Malmö stad menar att det redan idag tas del av metodmaterial och systematiskt utförs arbete där eventuella hot identifieras. Förslaget att genomföra detta utifrån en nationell modell skulle kunna leda till initiala extra kostnader.

Vidare vill Malmö stad gärna se ett förtydligande kring hur tillgängliga skolorna ska vara för allmänheten. Ett resonemang kring fördelar och nackdelar kring invändig kameraövervakning inom skola vore också välkommet i sammanhanget. Malmö stad ser därför att detta perspektiv tas upp när ekonomiska och praktiska konsekvenser av utredningsförslaget kommer att presenteras i tilläggsdirektivet till utredningen om att säkerheten i skolan ska förbättras (U 2022:4).

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....